

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, jutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 60
pol leta 6 . 60 30
četrť leta 3 . 40 120
Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoldne.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlano naročnine ne oziroma.

Oglasni in poslastice se računajo po petit-vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisni n. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici v Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Gor. Tiskarna A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Med ljudstvom.

II.

Za Gregorčičem — prvi nunc! — je govoril domači dornberski župnik Juvancič — drugi nunc! — za njim pa je prišel k besedi — der dritte in: Bunde! — sempaski župnik in deželni poslanec Blaž Grča. Star znanec naš je g. župnik in g. poslanec Včasih, ko je bival še na svežem čepovanskem zraku, smo ga celo radi imeli, saj je kazal nekaj moza, ali odkar biva pod trto v okrilju vitovejske matere Božje, se ga oprijemajo včasih čudne misli in neki nemir ga pretresa. Ni dosti, da župniku v širni sempaski župniji, tudi županovati hoče in včasih tudi res županuje. Je pač tako male razlike v župniji in županiji, samo ena je utaknjen več v slednjem besedo; no, zaradi tega a naj bo župnija in županija vseeno, in župan naj bo župnik! Včasih se je shajalo z Grčo, ali nekaj časa sem ga pa včasih kar ne moremo več smatrati resnim, zlasti odkar mu je šinila v glavo misel, da bi bilo pametno in prav, ako se obbači tičke v kletki. Takrat se je pokazalo, da je mož velik „Spasvogel“, in cel deželni zbor se je smejal vzajemno v najlepši slogi njegovemu res imenu predlogu. Zlobni jeziki trdijo, da se je malce take „künstnosti“ navzel od svojega sosedu na deželnih stolicah, častitega Lapanje!

Ta Grča torej je nastopil v Dornbergu. Predaval je o reki Vipavi, katero treba regulirati, in pa o brezobrestnih posojilih vinnogradnikom je govoril. Kar se tiče regulacije Vipave, se je pač o njej govorilo in razpravljalo že obilo, ali regulirana še vedno ni in bržčas tudi še ne bo tako kmalu. Poslanec Grča je, kar je res, je res! — v kratkih pa točnih besedah narisal Vipavo in njene pritoke ter utemeljil potrebo regulacije in končno predlagal resolucijo, naj poljedelsko ministerstvo po svojih tehničnih organih priredi kar mogoče hitro načrt regulacije reke Vipave in njenih pritokov ter naj skrbi, da se ti načrti izvršijo. O tem se je razplelo nekaj govora, in ko se je čulo, da vladni inženir nima časa, da bi naredil načrte, se je izreklo mnenje, naj bi prevzel to nalogo pa

dež. stavbinski urad. Gregorčič pa je rekel, da je tudi ta urad preobložen z delom (No, ne bo take sile nel), ureditev rek in potokov pa je v prvi vrsti vladina stvar. — No, končno so sprejeli Grčevo resolucijo.

Ali kaj pomaga ta resolucija? Nič, prav nič. Nasi „katoliški“ poslanci znajo razlagati ljudstvu gospodarske potrebe, kadar jim tako kaže, znajo tudi stavljati resolucije, aii to je — vse! V deželnem zboru pa so hlapci Lahov, ki poznajo le Furlanijo, in pri vladi si ne upajo nastopiti, kakor potreba. Lahji znajo črpati iz deželnega denarja leto za letom svoto za svoto za svoje gospodarske potrebe, za regulacije rek in potokov itd. ter znajo pridobiti vlado, da jim gre v takih vprašanjih na celi črti na roko, ali ne tako nasi „katoliški“ poslanci.

Okoli vlade hodijo le takrat, kadar treba kaj storiti proti narodno-napredni stranki, ako treba mesati pri volitvah, občinskih in drugih, ako treba kakega klerikalnega učitelja rešiti iz zagate, o, takrat so navdušeni in pridno in ponižno letajo okoli visokega gospoda Drugače, v vseh vitalnih vprašanjih naših pa so odvisni od Lahov tako, da obvelja vselej beseda teh, in tako bo vselej vedno, dokler bo deželni poslanec dr. Gregorčič s svojo kompanijo, s katero je vprezen trdno v voz dr. Pajerja! In kaj to pomeni, vemo in čutilimo predobro.

Kaj pomaga, čitati resolucije, kakor na primer o regulaciji Vipave na shodih med ljudstvom, ko se pa potem ne stori ničesar več. Glede Vipave kakor glede drugih rečij ostaja vedno le pri tem, da se sprejme resolucija, tudi v deželnem zboru se sprejme kak tak predlog, ali ne izvrši se nič. Laški poslanci vedo, da so slovenski zavezniki dr. Pajerja zadovoljni že s tem, da se sprejme kaka reč, z adosti je, da se kaj objubi, izvršiti tega pa ni treba! Po svojih listih se proslavljajo z velikanskimi vspeli, ljudstvo pa čaka in čaka, ali ne pričaka ničesar! In tu vmes tici prav tisto veliko farbanje našega ljudstva, tisto neopravičeno grešenje nad zaupnostjo kmeta, tu vmes

je vsa tista prefriganost, po kateri živijo „katoliški“ poslanci lepo v miru z Lahji, imajo za norca volilce, ter si perejo roke, češ, saj mi smo storili vse, kar mogoče. Ako pa se ne izvrši, pa nismo mi krivi, marveč drugi.

Zapomnite si to: Dokler bodo ti „ljudski zastopniki“ tako servilni nasproti Lahom in vladi, kakor sta na primer Gregorčič in Berbuč, dokler bodo hlapčevali v deželnem zboru in odboru tako, kakor se to sedaj godi, je izključena vsaka večja pridobitev, tudi gospodarska, za Slovence! V Furlaniji se dela za gospodarstvo sistematično, pri nas pa nič! In tako bo, dokler ne dobimo poslancev, ki bodo po svojem stališču neodvisni od vlade ter se ne bodo dali vprozati v kavdinski jarem samo rauti tega, da ostanejo na svojih pozicijah, marveč se bodo mogli prosto gibati nasproti vsem ter si pridobiti veljavo, ki jim tiče. Kadar dobimo take poslance ter se znebimo farbarjev in klečeplazcev, potem šele bo mogoče začeti z resnim, pozitivnim delom tudi v našem delu dežele. Tako pa je vse tisto tili hvalisano delo naših „katoliških“ poslancev le grdo — slepilo!

Porotna obravnava proti bivšemu dijaku Krkoču in mešetarjema Louvier in Braulin.

Ta zanimiva obravnava se je vršila v sredo dne 1. t. m. — Predsednik sodnega dvora je bil svetnik Schmarda, prisodnik: svetnika Kuhacčević in Rutar; obtožbo zastopal je drž. pravdnika namestnik Jeglič, tolmač E. Klavžar, zapisnikar Posega. Krkoča branil odvetnik dr. Tuma, Louvierja in Braulina odvetnik dr. Gr. Luzzatto.

Porotna klop je bila italijanska. — Obtoženi so: Kristjan Krkoč, rojen v Gojčah na Vipavskem, bivši učenec VI. razreda tuk. gimnazije.

Josip Louvier, po poklicu brivec, zadnja leta mešetar, rojen 19. I. 1864. v Gorici in sem pristojen.

Angelj Braulin, po poklicu trgovec, zadnja leta mešetar, rojen 24. VI. 1855. v Ronkah, pristojen v Gorico.

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski pisatelj H. S. Ankiewicz. — Posl. Podravski.

(Dalje.)

Na to so odšli v Spihov, toda Danuške niso položili na voz, marveč jo nesli na čelu sprevoda. Glas zvona, ki ni nehal doneti, se je zdel, kakor da jo kliče k sebi. In oni so šli, pevaje pod jasnimi in vedrim nebom, kakor bi jih pokojnica vodila res v odsevu večerne zarje v večno svetlobo. Bil je že večer, in delavci so se že vračali s polja, ko so dospeli tje kaj. Kapelica, v katero so položili pokojnico, se je kar lesketala svetlobe sveč in baklje. Po zapovedi duhovnika Kalebja je molilo sedem deklic po vrsti pri mrliču litanije.

Zbišek tudi ni odstopil od jutra od Danuške. Rano jo je sam položil v krsto, katero so napravili večji mizarji iz močnih hrastovih desek in katere pokrov so ozaljšali z velikim nakitom iz jantara.

Jurand pri tem ni bil navzoč, kajti z njim se je godilo nekaj čudnega. Takoj po svoji vrnitvi na dom je začutil, da so ga zapustile noge; ko so ga položili na posteljo, je zgubil zavest popolnoma, tako, da ni vedel, kje je in kaj se godi z njim. Zaman ga je klical duhovnik Kaleb, zaman ga povpraševal, kaj mu je: on ga ni slišal niti razumel. Ležeč vznak se je smehljaj jasnega lica in ves srečen ter včasih gibal ustnice, kakor bi se razgovarjal z nekom. Duhovnik Kaleb in

stari Tolim sta razumela, da se razgovarja z rešeno svojo hčerko in se jej smehlja. Domislila sta si takisto, da že umira in da gleda z duševnimi očmi svojo večno srečo, toda v tem sta se motila, kajti on, neobčutljiv in gluha za vse, kar ga je obkoljevalo, se je po cele tedne tako smehljajal, in Zbišek, ki je končno odšel z odkupnino za Matijca, ga je pustil še živega v gradu.

VII.

Po Danuškinem pogrebu Zbišek ni bil bolan tako, da bi bil moral ležati, ali živel je kakor brez zavesti. S početka, v prvih dneh, mu še ni bilo tako slabo; hodil je naokrog, govoril o svoji pokojni ženi, obiskoval Juranda ter sedel pri njem. Pripovedoval je tudi Kalebju o tem, da je Matija vjet, in oba sta sklenila, da odpošljeta v Marburg in v Prusijo Tolima, da poizve, kje je Matija in ga odkupi ter plača ob enem tudi za Zbiška toliko griven, za kolikor so se dogovorili z Arnoldom von Baden in njegovim bratom. V spihovski blagajnici je bilo dovolj srebra, ki ga je bil Jurand o svojem času prigospodaril ali naplenil; duhovnik je bil tega mnenja, da Križarji, takoj ko dobé denar, izpuste starega viteza in da niti ne bodo zahtevali, naj bi se mladi vitez osobno predstavil.

„Idi v Plock,“ reče Kaleb Tolimu, ko se je odpravil na pot, ter vzemi od ondotnega duhovnika pospremo pismo. Sicer bi te prvi komtur oplenil in vrgel v ječo.

„Ej, saj jaz jih poznam,“ odvrne stari Tolim. „Oni znajo opleniti tudi one, ki pridejo s pospremnimi pisli.“

In odšel je. Toda duhovnik Kaleb je kmalu obžaloval, da ni odpravil samega Zbiška. On se je kajpada bal, da se v prvem hipu boleti mladi mož ne bi znal tako obnašati, kakor je treba, ali da se morda razvname proti Križarjem in se tako izpostavi novarnosti. Vedel je takisto, da mu bo težko oditi od ljubljene žene ter se odpraviti na pot, ker je že tako živo čutil svojo tugo in osamljenost na težavni poti — od Gotteswerdera v Spihov. Pozneje se je pa kesal, da je vzel vse to v poštev, ker Zbišku je bilo od dne do dne huje. On je živel do Danuškinе smrti v neprestanem trudu ter je napejal grozno svoje moči; potoval je na vse strani sveta, boril se ter rešil svojo ženo, prehodil puste krajine in divje gozde . . . ali narkrat je vse to končalo tako, kakor bi bil kdo z mečem presekal, in ostalo je samo spoznanje, da je bilo vse to zaman, da je bil brezvspešen ves napor, ki je sicer že minul, da je pa ob enem z njim minul dober kos življenja, minula nada, poginila ljubezen in da ni ostalo ničesar. Vsakdo živi za jutrišnji dan, vsakdo računa na bodočnost, toda Zbišku je bilo malo mar za vsako jutro, in kar se bodočnosti tiče, je imel Zbišek ono in isto čustvo, kakor Jagjenka, ki je pri odhodu v Spihov vzdihnila: „Moja sreča je za menoj, ne pa pred menoj!“

In to čustvo v njem je rastlo in rastlo neprestano, kakor je naraščala tudi njegova tuga za Danuško. Ta tuga ga je prevzela in obvladala tako, da končno v njegovem srcu ni bilo prostora za nič drugega. Mislil je le na svojo nesrečo, živel samo za njo, bil nepristopen za vse drugo, zaglobljen v nekaj polusen, ne

in dne 9. II. 03 v Podgori 40 K. Od 15. X. 02 do 18. II. 03 je porabil denarja od ljubljanske hranilnice 272648 K in od poštne hranilnice 80 K. Vspodbujen po prvih poskusih falzifikacije, je pričel isto v večjem obsegu. Dne 18. febr. t. l. je vložil v kranj. hranilnico na 3 knjizice št. 231.105, 281.106, 281.107 zneske po 5 K. Iste zneske je falzificiral na 10.000 K. Falzificiral je v teh knjizicah tudi letnico na l. 1900 ter vpisal v knjizice, kakor da bi že bile dvignjene obresti. Pripetilo se je, da se je v gostilni Ambroza Furlanija v Rabatiscu seznanil z dvema mesetarjema Louvierom Josipom in Braulinom Angeljem, katera že vrsto let mešetarita po Gorici brez dovoljenja. Ko sta izvedela od Krkoča, da rabi denar in da bi imel rad predjem na knjizico št. 281.106, mu rečeta, da poznata neko bogato gospo, katera bi mu bila voljna dati predjem. Že ta čas so se dogovorili, ako se na ulici srečajo, da se ne pozdravijo. Dne 29. III. t. l. je prejel Louvier od Krkoča knjizico št. 281.106 ter jo nesel v menjalnic A. V. Jona in na isto zahteval 2000 K. Solastnik menjalnice Jos. Pavia je knjizico pregledal ter mu odstel 2000 K z odbitkom 6% obrestij za tri mesece in strokov za koleke. Louvier je pustil knjizico v zastavi, ter prinesel Krkoču 2000 K, od katerega zneska je daroval očetu 700 K. Tako se je izvršila prva goljufija. Dne 30. marca t. l. so se našli Krkoč, Louvier in Braulin v hotelu Central. Zadnja dva sta mu rekla, da rabi neki Izidor Marinsig, stanujoč v Via Ponte Isonzo, 1600 K, katere naj mu Krkoč posodi. Krkoč bil je voljan oni znesek posoditi.

Braulin je šel nato k Marinciču, kateri mu je podpisal menjico za 1600 K, s katero se je vrnil v hotel in jo izročil Krkoču. Nato je šel Louvier zopet k Joni in si dal izplačati od Pavie znesek 1600 K. Marinciču pa nista oddala vsega zneska, ampak le 200 K, za kateri znesek jih je tudi prosil pred meseci. Rekla sta, da sta si izposodila svoto 1600 K pri neki bogati ženski ter ostali znesek 1400 K deponirala v menjalnici pri Michelstätterju. Ko bode treba menjico plačati, naznanita mu 8 dnij prej; on da tistih 200 K, ona dva pa ostali znesek. Iz izpovedbe Louvierja in Braulina se je dokazalo, da denarja nista deponirala, marveč si ga med seboj porazdelila ter ga potrosila za lastne potrebe. Na ta način sta sleparja ogoljufala sleparja za 1400 K. Dne 1. aprila t. l. je poslal Krkoč Louvierja in Braulina k Joni, naj dvigneta znesek 600 K, kateri naj se posodi gostilničarju Ambrozu Furlanu. Dne 7. aprila t. l. sta dvignila pri Joni 1000 K, od katerega zneska jima je dal Krkoč 600 K, ker sta rekla, da posodita neki tretji osebi. Denar pa sta si med seboj delila.

Tudi za ta znesek sta odgovorna porotni sodnji. Dne 8. aprila sta dvignila pri Joni z vednostjo Krkočevo 2000 K, kateri znesek so posodili nekemu Arturju Polliju, in dne 24. aprila tudi z vednostjo Krkočevo

1000 K, kateri znesek se je posodil Ambrozu Furlanu. Od vseh teh predjemov si je tvrdka A. V. Jona obdržala 6% obrestij in stroške kolekov. Nekoč je dejal solastnik menjalnice A. V. Jona, Pavia, Josip Louvierju, naj roje dotični gospod knjizice realizira, kakor da plačuje 6% obresti in druge stroške. Louvier mu je odgovoril, da ima dotični gospod še drugo knjizico za 90000 K, katero je podedoval po nekem stricu-duhovniku in da je dotičnik kupil neko posestvo, pri katerem, ako ga hoče prodati, dobi 600 K dobička. Vse goljufije so se izvršile na račun A. V. Jona. Brez vednosti Krkoča sta ogoljufala Jona 30. aprila t. l. za 100 K, dotični znesek posodila sta Ambrozu Furlanu, ko je dotičnik jima vrnil, sta ga porabila. Kakor razvidno iz prve knjige št. 281.106, je bilo dvignjeno pri Joni do 30. aprila t. l. 8300 K in ker se je glasila na 10000 K, niso mogli na dot. knjizico več dvigniti. Ker so rabili vedno več denarja, so se zatekli k drugi knjizici št. 281.107, ponarejena na 10000 K. Dne 4. maja je dvignil Louvier na Krkočev ukaz pri Joni 4000 K in pustil knjizico v zastavi. Ta znesek sta izročila Krkoču, od katerega je posodil F. P. 2000 K in dvema osobama iz Prvačine 240 K 13. maja t. l. pršla sta Louvier in Braulin k Joni in dvignila brez vednosti Krkoča 3000 K. Od tega zneska sta dala Krkoču 2200 K, zatrjuje mu, da je Marincič vrnil 1600 K in drugi gospod 600 K. Ostali znesek sta si razdelila. Na tretjo knjizico št. 281.105, tudi ponarejeno na 10000 K, so vzdignili 15. maja 6000 K in to radi tega, ker sta Krkoču rekla, da jih rabi grof Manfroni za pol leta in da bodo imeli dobička 600 K. Domenili so se, da se skupno popeljejo v Celovec, da izroče gospodu grofu svoto 6000 K. Med tem je bil Krkoč aretiran. Ko sta Louvier in Braulin izvedela, da je Krkoč aretiran, sta od onih 6000 K nekaj porabila, dokler nista bila še onadva aretirana. Ker pa grof Manfroni ni vprašal nobenega posojila, se je doznalo, da sta hotela le Krkoča za 6000 K ogoljufati. Krkoč je imel falzificiranih še 9 drugih hranilnih knjizic za svoto 259400 K ter neko maturitetno spričevalo, a to se ni smatralo kaznjivo, ker vse skupaj je bilo le neka predpriprava. Tožen je Krkoč tudi radi tega, ker je nosil samokres brez dovoljenja oblasti.

Krkoč je pri obravnavi govoril nemški in to radi tega, ker je državni pravnik rekel, naj govori nemški, ker je na policiji nemški govoril, in ker porotniki nemški razumejo, da ne bode treba tolmača. Krkoč je pri obravnavi vse priznal, kakor je v obtožnici, in tudi potrdil, da sta Louvier in Braulin brez njegove vednosti dvignila 3100 K.

Louvier in Braulin izpovesta, kakor v obtožnici, ali radi zneska 3100 K pravita, da sta imela namen 30. junija ta znesek vrniti, ker bi dobila denar, a ker sta bila aretirana prej, tega nista mogla storiti. Vedela nista, da so knjizice falzificirane, ter da se nista domenila, da se na cesti ne bodo

pozdravljali. Krkoč na predsednikovo vprašanje potrdi, da so se res dogovorili, da se na ulici ne bodo pozdravljali. Priča Josip Pavia, 52 let star, židovske, vere solastnik tvrdke A. V. Jona, priseže in izpove, kakor v obtožnici.

Drž. pravdnik je predlagal, naj se zaslišijo še druge priče, po katerih bi se dognalo, ali imata res kaj premoženja, kakor pravita, ter da se zasliši tudi grof. — Braulin je pisal tudi neko sumljivo pismo na Louvierja, katero je našel paznik Čebokli.

Zagovornik Luzzato je bil proti predlogu državnega pravdnika. Sodni dvor je šel v posvetovalnico in sprejel predlog državnega pravdnika. Na to se je obravnava proti Louvierju in Braulinu odložila, da se zaslišijo se nove priče, in nadaljevala obravnava proti Krkoču. Louvier in Braulin sta bila peljana nazaj v zapore. Državni pravdnik je govoril jako ojstro in zahteval, naj se kazuje Krkoča po § 171, 173, 197, 199, 200 a 203 in radi nošnje orožja po § 36.

Zagovornik dr. Tuma je govoril jako lepo in pobijal prvo tatvino, ker se je ista dogodila v domači družini in ker je očetu 700 K vrnil, naj se ne vzame vse svote 1290 K ampak 600 K manj. Porotniki so l. vprašanje glede tatvine potrdili s 6 da in s 6 da z dostavkom dr. Tume. Drugo vprašanje glede goljufije c. kr. poštne hranilnice so enoglasno potrdili, jednako tretje vprašanje glede goljufije tvrdke A. V. Jona so tudi enoglasno potrdili in četrto vprašanje ker je nosil samokres brez dovoljenja, tudi enoglasno. Sodni dvor je na pravorek porotnikov obsodil Krkoča na 4 leta težke ječe s postom in trdim ležiščem vsake tri mesece. Povrniti mora vse sodne stroške in vrniti poštni hranilnici 80 K in tvrdki A. V. Jona 21.300 K.

Dvorana je bila ves čas razprave, ki je skončala kmalu po 7. uri zvečer, polna občinstva.

DOPISI.

Iz kojsčanske županije. — (Konec).
— Volilce na južnem delu županstva se je mamilo, da če podleže županova stranka, bodo morali hoditi k sedežu županstva na skrajno periferijo severnega dela te županije. Ker ves do sedaj nasteti perfidni agitacijski terorizem ni nič hasnil v dosego namena naših nasprotnikov, so posegli ti po Judeževi kupčiji. V ta namen, po izrazilih njih pristavev, so imeli kar 10 tisoč kron ali goldinarjev ne vemo kaj, torej da nimajo nič strahu pred „peklenko stranko“. In res jako živahna kupčija je pričela; to niso sale, da dobi volilec III. vol. skupine kar po 50 svetlih kronic, more že res biti še precej ogromni fondni zaklad. Kupčija se je vršila bolj ko se je moglo „sagihati“, nekteri so dobivali po 10 kron, eni več, drugi manj. Našim volilcem so obetali lepo kopico svetlih kronic, dobro piti in jesti, samo da bi se od volitve

odstranili. Županovi pristasi so kar v hise hodili, kadar niso mogli pri naših volilcih nič opraviti, so pa kar s polic vabila dotičnih volilcev vzeli in s temi vabili v njih imenu a brez njih vednosti volili na županovo stran. Proti takemu nepostavnemu postopanju so se dotični volilci koj po svoji odposlancih pri naši stranki pritožili. Taka agitacija pa je res poštena agitacija!

Ako ste, gospoda, tako slabo znali „gliahati“ pri svoji kupčiji, je pač umevno, da je bila prepričala ona svota zakladnega zneska, občudujemo pa, da niste znali bolj varčiti, saj vendar se vedno stulite s pridnim gospodarstvom. Zato pa kar v kozi ne morete ostati iz nevoščljivosti, ker se vam zdi, kakor nam predbacivate v „Gorici“, izmišljeni znesek 2000 kron je gotovo napram vašim zneskom silno, silno prenizek, posebno če se pomisli, da prav z malo izjemo ste imeli svoje volilce vse v Kozani, in torej bi sli lahko k domači skledi in „Gorici“ dopisnik ravno tako — pa mu ni dišalo; toda našim volilcem kaj sličnega ni bilo mogoče, ker so bili oddaljeni po pol eno do 2 ur dalje. Zato so bili prisiljeni okreptati svoj želodec v krčmi, ker cele dneve s praznim želodcem ni možno, posebno sibirskim ljudem, čakati tam pred volilno dvorano. Zato se je vsak poljubno in po možnosti pogostil v krčmi. Torej ni čuda, z ozirom na to, da je bilo naših volilcev ogromno število v Kozani, da se je pustilo tudi lepe število kronic na tamšnjih krčmah. Pa kar so naši volilci pili in jedli, plačali so tudi posteno. Za to se mi, ne bojimo ne 15 ne 20 „petacijonov“, kakor nam napoveduje gosp. „misijonar“. Le vas, gospoda, najbrže žep boli; mogoče se kdo nadeja, da ta bolni žep ozdravijo davkoplačevalci. Pa molite se, „tempi passati“, v katerih se je iz obč. blagajne plačevalo agitacijske stroške. V sorodstvu s temi stroški je bila tudi prizadeta gospoda. In ravno možaki gorenje stranke so proti dotičnim izpl. cilom pri tedanjih sejnih razpravah najstrožje protestirali. A ko ste te možake z nesramnim cepcem iz občinskega zastopa zapodili, šlo vam je pri starešinstvenih sejah vse gladko, in plačala je občina to, s čemur so se drugi pri agitacijski kupčiji „divtirali“. Pa teh zlatih časov ne bo več; a nadeja je prec, je prec.

Vi, ki tako radi, kadar vam kaze, vero na veliki zvon obešate, zakaj se niste potrudili dne petka, to je 15. maja, dan volitve h gosp. „Cerkotu“, krčmarju v Kozani, kjer ste se bili prepričali, kaj je zapovedano oziroma prepovedano v tretji cerkveni zapovedi in bili ste tudi obvestili svojega Pepeta, da o petkih se ne sme meso jesti. Vera, vera na jeziku, kadar gre za „kšeft“, a v srcu pa...

Krivic, gospoda, katero ste ob minulih volitvah v besedo in z djanjem prizadeli naši stranki, niste zmožni poravnati. Posebno ono prefriganost do 4 ali 6 oseb, v katerih ne vidite sovraštva do napredne gospode go-

(Dalje v prilogi.)

vedé za nič, kar se godi okrog njega. Vsa njegova poprejšnja drznost in pogum sta izginila brez sledu, v vsem njegovem gibanju se je opazala neka stari-kava okornost. Cele dneve in noči je predsedel bodisi v podzemlju pri Danuškiní rakvi, ali na dvorišču, ter se grel o polúdnevni urah na solncu. Časih je bil tako zamišljen, da ni niti odgovorjal na vprašanja. Duhovnik Kaleb, ki ga je imel rad, se je jel bati, da ga ne bi oglodala tuga tako, kakor oglodala rja železo, in z žalostjo v svojem srcu si je mislil, da bi bilo morda bolje, ko bi se bil napotil Zbišek z odkupnino za Matijca h Križarjem.

»Treba je,« je dejal svojemu cerkovniku, kateremu je zaupal svoje skrbi, kadar ni imel nikoga drugega, »da ga pretrese kak nenavaden dogodek, kakor veter potrese drevo, ker drugače propade in pogine.« In cerkovnik mu je pritrjeval ter navel za vzgled primer, da je najbolje vdariti po hrbtu človeka, kateremu je običala v grlu kost.

Toda takega slučaja ni bilo nikakega, pač pa je dospel nekoliko dnij pozneje iznenadoma gospod de Lorche. Njegov prihod je pretresel Zbiška, kajti spomnil se je, kako je bil odšel na Žmudsko ter rešil Danuško. De Lorche sam pa ni mislil na to, da bi vzbujal v njem take žalostne spomine. Ko je poizvedel za Zbiškovo nesrečo, je odšel takoj z njim molit na Danuškin grob, govoril je o njej neprestano in ker se je vkarjal nekoliko tudi s pesništvo, je zložil o njej pesem, katero je pel pri luninem svitu po noči pri mreži spihovskega podzemlja tako uneto in otožno, da se je Zbišek, dasi ni razumel besed, že od napeva samega ganjen razjokal ter se je jokal do jutra.

Izmužen od joka in prevelike bolečine je končno trdo zaspal in ko se je sprebudil, je bilo videti na njem, da mu je bolečina s solzami nekoliko otekla,

kajti bil je živahnejši, nego prejšnje dni, tudi pogled je imel bistrejši. Jako se je veselil gospoda de Lorche ter ga jel zahvaljevati za njegov prihod; končno ga je še vprašal, kje je izvedel o njegovi nesreči.

Gospod de Lorche je odgovoril, in duhovnik Kaleb je prevel, da je o Danuškiní smrti izvedel še le v Lubavi od starega Tolima, katerega je videl pri ljubavskem komturju v ječi; da bi pa bil tudi brez tega prišel v Spihov, hoté se Zbišku predstaviti kot njegov suženj.

Novica o zaporu starega Tolima je jako ganila Zbiška in duhovnika. Spoznala sta, da je bila odkupnina izgubljena, kajti ničesar ni bilo težjega na svetu, nego izpuliti Križarjem denar, katerega so se polastili. Ni preostajalo torej drugega, nego oditi tjekaj z drugo odkupnino.

»Gorje meni!« zavpije Zbišek. »Moj revni stric me ondi pričakuje ter si misli, da sem nanj pozabil. Zato moram takoj oditi k njemu.«

Na to se obrne h gospodu de Lorche.

»Ali veš, kako se je to zgodilo? Ali veš, da je stric v križarskih rokah?«

»Vem,« odvrne de Lorche, »ker sem ga videl v Marburgu, in radi tega sem prišel semkaj.«

Med tem jame duhovnik Kaleb tožiti.

»Slabo smo naredili to,« je dejal, »toda nihče ni imel glave... Jaz sem dokaj več pričakoval od Tolima. Čemu ni odšel v Plock in čemu je odšel brez pospremnega pisma med te lopove?«

Gospod de Lorche pomigne z rameni.

»Kaj se oni zmenijo za pospremnega pisma? Ali sam knez plocki, kakor tudi vaš, trpi od njih malo krivic? Na meji se vrše večne borbe in napadi, ker jim tudi vaši ne ostajajo ničesar dolžni. Toda vsak

komtur dela, kar hoče, in v grabežljivosti kar tekmujejo drug z drugim.«

»Radi tega je bil Tolim še bolj dolžan, oditi v Plock.«

»On je hotel to tudi storiti, toda potoma, ko je prenočeval na meji, so ga ujeli in zavlekli v ječo. Bili bi ga celo ubili, ako bi jim ne bil povedal, da nese komturju v Lubavo denar. S tem se je rešil, toda komtur ima sedaj priče, da je Tolim sam to rekel.«

»Ali kaj dela stric Matija? Ali je zdrav? Ali ne gre tam za njegovo glavo!« vpraša Zbišek.

»Zdrav je,« odvrne de Lorche. »Oni so tam strašno jezni na »kralja« Vitolda in na one, ki pomagajo, in gotovo bi usmrtili takega viteza, ako bi jim ne bilo žal odkupnine. Tudi brata von Baden ga iz tega razloga branita, in vrhu tega je kapituli mnogo mar za mojo glavo; ko bi jo oni žrtvovali, bi zahrumelo proti njim vse viteztvo v Flandriji, Geldriji in Burgundiji. Vi že veste, da sem sorodnik geldrijskega grofa.«

»Ali čemu bi šlo za tvojo glavo?« ga vpraša Zbišek začuden.«

»Ker si me ti zaslužnil. Zato sem jim rekel v Marburgu: Ako vzamete staremu vitezu iz Bogdanca glavo, vzame pa njegov sinovec mojo.«

»Ne vzamem je. Tako mi pomagaj Bog!«

»Vem, da je ne vzameš, toda oni se tega bojé, in radi tega je Matija bolj varen med njimi. Rekli so mi, da si tudi ti zajet in da sta te brata von Baden spustila samo na tvojo vitežko besedo, in da se ti ni treba tjekaj vračati. Toda jaz sem jim odgovoril, da si ti bil takrat svoboden, ko si me zajel. In tukaj me imaš! Dokler sem jaz v tvojih rokah, se ne zgodi niti tebi, niti Matijcu nič hudega. Ti poplašaj bratona

riške in izmed katerih oseb se nekateri celo tako daleč spozabijo, da se držejo tudi gospode iz naprednega tabora pod svoje strehe sprejeti, (Glej slučaj Snežatno M. J.) bi kar radi vi v zlici vode utopili. Kdo neki hodi v vaše hiše kontrolirat, koga da vi na posete sprejmate in katere časopise čitate? Da mi čitate različne časopise, to vas zelo boli; ali vedite, da mi znamo prav dobro ljuliko od pšenice lociti, naj ista zraste na katerem koli polji, zato pustite nas samostojno gospodariti pod našo streho. Mi prav nič ne sledimo pohodom v našo županijo znanemu goriskemu adjutantmu, da si so ravno isti pohodi v najintimnejši zvezi z našimi obč. volitvami. S tem adjutantom se Lode treba o priliki natančneje baviti in vprašati ga, kako se v Trstu rekurzi rešujejo. Če bi bil tudi kakšen skofov sorodnik kandidat za župana, ako ga ljudstvo ne mara, pa ga ne mara!!

Slišali smo tudi, da se je g. župan izrazil, da podobčina Kojško niti mezinca ne dobi. Pač nehvaležnost je plačilo sveta. Občini, katera Vas je posadila po svojih zastopnikih na županski stolec, tej sedaj hrbet obračate. Kje so vaše častne obljube? Kaj tako delajo možaki modrega in pravičnega duha v novi dobi? Ali se taki možaki nič ne sramujejo v očeh svojih dobrotnikov? Čas pride, ko bi podelili ne le mezinca tej prvaki občini v naši obširni županiji, ampak celo obljubljeni roko, pa je ne bo hotela sprejeti. Pa občina je dovolj okrepljena, da dobi to, kar ste ji vi obljubili svoj čas. Mi vas ne vprašamo ne po mezinca ne po drugem, marveč zahtevamo od vas, da spoštujete zakone in pravico.

Ta zvezda-vodnica dovede nas brez vašega mezinca do tega, kar nam pritiče.

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Cesar je podelil davkarju Ljudevitu Pontonu v Červinjanu povodom umirovljenja naslov glavnega davkarja.

Cesar je namestništvenega svetnika in referenta za administrativne in ekonomske reči pri deželni oblasti za Primorsko Rudolfa Czermarka pl. Eichelfeld imenoval dvornim svetnikom ad personam.

„Pevskemu in glasbenemu društvu“ daruje „Neimenovan“ 4 krone. Srčna hvala!

Gg. pevce „Pevskega in glasbenega društva“ se opozarja, da bode odhod v Vrtojbo jutri ob 3. uri popoldne izpred kavarne „Central“ na Travniku, kjer bode čakal voz. — Opozarja se tudi, da pridejo k skupni vaji ob 1½ uri v društvene prostore.

„Trgovsko-obrtna zadruga“ v Gorici naznanja p. n. občinstvu, da meseca julija in avgusta ob nedeljah in praznikih ne uraduje.

Zrelostni ispiti na gimnaziju so se vršili dne 30. junija, 1. in 2. t. m. pod predsedstvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika dr. Franca Swide. Z odliko so prestali izpite: Barnaba Antenor iz Romansa,

Battigi Guido iz Gorice, Brusin Ivan iz Ogleja, Dooso Artur iz Kaprive, Hrobat Hilarij iz Dobravelj, Pellis Hugon iz Fiumicella in Slokar Ivan iz Mostara.

Dalje so napravili izpite z navadnim vspehom: Fasiolo Honorij iz Campolonga, Galupin Ernest iz Vermeljana, Gerbec Anton iz Kobdilja, Godnič Josip iz Komna, Hutter Josip iz Mirnika, Morgutti Ahil iz Bracana, vit. Strautz F. iz Jeruzalema in Vodopivec Josip iz Dornberga.

Trem kandidatom je dovoljen ponavljalni izpit iz jednega predmeta po počitnicah, 3 so bili reprobirani za 1 leto.

Zrelostni ispiti na realki. — Napravili so izpite Barich Silvij, Bolaffio Oskar, Gasser Karl, Gustinčič Karl, Hvala Anton, Mattioli Gvido, Pauletig Attilij, Schallgruber Ernest in Burgstaller Emil z odliko.

Delo sistema. — Letos imamo iz tukajšnjega gimnazija in realke celih 6 abiturientov slovenske narodnosti, na realki dva, na gimnaziju štiri. Slov. maturantov na gimn. je bilo vsega skup 12. Znano nam je, da se je postopalo pri maturi s Slovenci skrajno kruto in pristransko, no, delalo se je pač po sistemu, ki veli, da se mora Slovenca pehati v ozadje, v ospredje spraviti pa Laha in Nemca. Tako se je tudi delalo. Zanimiv je posebno en slučaj. Pričakovalo se je z vso gotovostjo, da bo spoznan zrelim neki slovenski kandidat ter da pade neki Nemeec. Ali kaj se je zgodilo? Prav narobe; namesto Nemca je padel Slovenec, ki je bil baže že kar naprej določen, da pade!! Utis, katerega napravljajo učni vspehi in pa matura, je ta, da se je sistem poostiril do skrajnosti, ter se dela z vso silo na to, da se spusti iz gimnazije zrelih le kolikor mogoče malo Slovencev ter čim več Lahov in Nemcev... S temi reči se mora naša javnost obsirno baviti, dolžnost je pa tudi naših poslancev, da se pobrigajo za to ter oglasijo na mero-dajnih mestih.

Primorsko dežele v proračunskem provizoriju. — V proračunskem provizoriju, izdanem 29. jun. t. l., se nahajajo za naše dežele te-le postavke:

Ministerstvo za notranje stvari: za vozno cesto iz Berseca (v Istri) do morskega pristanišča istega imena 3000 K; prispevek tržaški občini za popraviljanje istrske ceste 42.000 K; za most čez Judrij poleg Mernika 4000 K; za razne ceste v obmejnem teritoriju mej Sočo in Judrijem 50.000 K; za železni most čez Soto poleg Gorice 280.000 K; za popraviljanje ceste Klana-Paka 7000 K; za cesto iz Kanala ob levem bregu Soče 40.000 K; za uravnavo rek Soče in Tore 40.000 K; za občinske ceste v Ročinju 10.000 K; za cesto v Baški dolini 36.000 K; za zidanje namestniške palače v Trstu 400.000 K.

Naučno ministerstvo: Za ljudski pouk v Istri 12.000 K; za zidanje in nakup zemljišča za državno ljudsko šolo v Pulju 100.000 K.

Finančno ministerstvo: Za zidanje poslojpa namenjenega užitniskim uradom v Trstu 44.000 K.

Justično ministerstvo: Za zidanje justične palače v Trstu 260.000 K.

Proračuni trgovskega, poljedelskega in železniskega ministerstva ne obsegajo nikakih stroškov za naše kraje.

Most čez Sočo in slovenska šola v Gorici. — Jeseni leta 1896. je posetil našo deželo in glavno mesto takratni ministrski predsednik grof Badeni. Lahi so porabili to priliko za to, da so izrekli jedno srčnih svojih želj, da naj se namreč gradi čez Sočo pri Barki most, da se tako vsvari nekaka tesneja zveza Furlanije z Gorico. Slovincem pa je bila takrat pri srcu posebno slovenska šola v Gorici. Delalo se je na to, da se dobi za njo primeren prostor kje v mestu. Slednjič so se te stvari tako razvile, da se je obljubilo Lahom most čez Sočo pod pogojem, da dajo v Gorici Slovincem primeren prostor v mestu za ljudsko šolo. To prihaja nam v spomin zlasti sedaj, ko vidimo, da je most čez Sočo že izročen prometu, primerne prostora za slovensko šolo v mestu pa še sploh iskali niso, marveč je določena za isto gnilo Katinellijsva vojašnica Podturnom. Lahom se je ona srčna želja izpolnila, Slovence pa so imeli zopet enkrat postono za norca! Vlada se ni nič brigala za to, ali izpolnijo goriski Lahi pogoj za slovensko šolo ali ne, marveč je stavljala leto za letom v proračun postavke za zgradbo omenjenega mostu, in sedaj je gotov. Vsporedno s tem pa so dosegli Lahi to, da se je pripoznala po vseh instancah Katinellijsva vojašnica za sposobno za slovensko šolo. Lahi so dobili, kar so hoteli, mi Slovenci smo pa tudi dobili, in sicer prav tisto, česar nismo hoteli, prav tisto sonam dali, za kar smo prosili, da nam ne dajo!

V nebo vpijoča je krivica, katera se godi Slovincem v Gorici glede ljudske šole, ko se nam hoče kar v korenini zatreti šolski pouk v materinščini, in nečuvno je, da je vlada pustila graditi most, ker Lahi niso niti za hip mislili na kako iskanje primerne prostora za slovensko mestno šolo. Ali delalo se je po sistemu: dati in obljubiti. Dati Lahom, Slovincem obljubiti! Dali so res Lahom, in sicer tudi za to, ker upajo, da po tem mostu priromajo kar trumoma Furlani v Gorico, da se mesto vsaj malo polastei, gradba mostu je bila naperjena torej v prvi vrsti proti Slovincem, in politični motivi so narekavali Lahom željo po njem. Izpolnilo se je, kar so želeli -- nam se je pa tudi izpolnilo, česar nismo želeli. Na dve strani so nas hoteli udariti s tem mostom. Prvič, da bi privabili v Gorico Furlane na škodo slovenskega prebivalstva, drugič pa so nas osleparili z obljubo, da dobimo primeren prostor za slovensko šolo, ali so v istini porabili toliko silneje vso svojo moč, da so izposlovali za našo šolo najbolj neprimeren prostor na periferiji mesta, gnilo Katinellijsvo vojašnico...

In ko so se vili mestni Slovinci najbolj v obupu, je prišel zegan izdajalec slovenskega ljudstva ter zapisal v „Gorici“ besede, da se ne godi nikaka posebna krivica mestnim Slovincem, ako pošiljajo svoje otroke Podturen v šolo. O tempora, o mores!

Most stoji, in zgodovina tega mostu nam je ziva priča, kako pristransko se dela v naši deželi z večino prebivalstva, kako se nas ima kar naravnost za norca, to pa še toliko lažje, ker so pri tistih, ki tako delajo z nami, „voditelji“ personae gratissimae v take svrhe.

In kadar prihajajo tisti visoki gospodje med ljudstvo, takrat pa je vse slavnostno, svečano, zastave plapolajo, in živio-klici odmevajo, vse je ginjeno, zakaj, zato, ker tako lepo „očetovsko“ delajo z nami. In klanjajo se jim oni posvečeni voditelji naroda, in stiskajo si roke... O ironija, ironija! Ljudstvo, kedaj spregledaš, kako se dela s teboj, kako se te pozna le, kadar treba dati, in kako se norčujejo s tabo, kadar treba kaj prijati! Po sistemu se nas tlači in mori, po sistemu se pomaga Lahom proti nam, o tem imamo le preveč dokazov, in most čez Sočo je živ spomenik tega sistema, v katerega službi pa stojijo tudi izvestni sinovi slovenskega naroda. Goriski Slovinci, držimo si to pred očmi!

Zopet se je podrla klerikalna zadruga. — Konsum v Ribnici na Kranjskem, kateri so ustanovili politikujoči duhovniki, se je podrl. Prevarani kmetje so sami zahtevali, da se napove konkurz, in to se je tudi zgodilo. Hujskali so politikujoči duhovniki proti trgovcem in obrtnikom ter obljubovali kmetom zlate gradove, ali namesto teh so doživeli — krah. Pri tem konsumu je igrala veliko vlogo tudi „Gospodarska zveza“. Falsificirale so se seveda tudi bilance ter so se tako varale oblastnije in sleparili člani. Konsum je pasiven za kakih 18.000 K. Za prizadete zadržnike je polom konsumna jako hud udarec, ker bo treba plačati nepotrebno dolgove. Duhovni gospodje so previdno še pravočasno izstopili iz zadruga, da se rešijo vsakega plačila. Krivi so oni, kor so imeli vso reč v rokah, škodo bo imel pa kmet, ki ni imel nikakega pravega pojma o konsumu.

Dolžnost vsakega rodoljuba je, delati na to, da se naredi konec vsaki klerikalni organizaciji, ker ista je kmetu skozi in skozi škodljiva. Duhovniki ga najprvo zapeljejo, potem pa ga pustijo na cedilu. „Slovenec“ hoče slepariti svet, ko piše, da ni bil noben duhovnik pri seji odbora in nadzorništvu, češ da so oni nedolžni; v resnici pa so oni pravi krivci in zrtev je kmet! Seveda ni bilo nobenega poleg; o, to radi verjamemo. Pri takih prilikah jih navadno ni tistih osrečevalcev ljudstva v črni suknji. Kadar gre za kaj plačati, jih ni, kadar kaže kaj dobiti takrat pa ne zamudijo nobene prilike! Kmet, misli!

Pogroša se. — V soboto 27. pr. m. je zapustil 12½ letni učencec Friderik Heren

von Baden odkupnino, za-me pa zahtevaj dvakrat ali trikrat toliko. Oni morajo plačati. Ne govorim tako radi tega, ker si mislim, da sem več vreden nego vidva, marveč, za to, da kaznujem njihovo grabežljivost, katero preziram. Nekoč sem mislil o njih povsem drugače, toda sedaj so se mi omrzili, kakor tudi njihovo gostoljubje. Pojdem v sveto deželo iskat junaških dogodb, ker njim ne maram več služiti.

»Ali pa ostanite pri nas,« mu reče duhovnik Kaleb. »Mislim si tudi, da bo temu tako, ker ne verjamem, da bi oni za vas plačali odkupnino.«

»Ako je oni ne plačajo, jo naštejem sam,« odvrne de Lorche. »Dospel sem z izdatnim spremstvom ter imam obložene vozove, in to, kar je na njih, bo gotovo zadoščevalo.«

Duhovnik Kaleb je ponovil Zbišku te besede, na katere bi Matija gotovo ne bil ostal hladnokrven, toda Zbišek, mlad in po imetju manj pohlepen človek, odgovori:

»Pri moji časti, ne zgodi se tako, kakor praviš. Bil si mi brat in prijatelj, in odkupnine od tebe ne vzamem.«

Na to se objameta ter začitata, da je sklenjena med njima nova vez. Gospod de Lorche se nasmeje in reče:

»Prav. Samo naj ne izvedó tega Nemci, ker sicer bi ne prizanesli Matijcu. Toda videli boste, da bodo morali plačati, ker se bodo bali, da se ne bi razglasilo po dvorih med vitežtvom, da radi vabijo in vidijo viteške goste, ko pa kateri njih pade v sužnost, da nanj takoj pozabijo. Ali Križarjem je sedaj mnogo na tem, da bi imeli več gostov, ker jih je strah pred Vitoldom; še bolj pa se bojé Poljakov in njihovega kralja.«

»Nū, pa bodi tako!« odvrne Zbišek. »Ti ostani

tukaj, ali kjer hočeš v Mazoviji, jaz pa odidem v Marburg po strijca, in se bom delal, kakor da sem tvoj najhujši sovražnik.«

»Pri svetem Juriju, stori tako!« odgovori de Lorche. »Toda najporej čuj, kaj ti povem. V Marburgu pravijo, da dospje v Plock poljski kralj in da se snide z velikim mojstrom bodisi v Plocku, ali kje na meji. Križarji po tem jako koprné, ker hočejo pozvedeti, ali bo kralj pomagal Vitoldu, ako jim ta napove vojno za Žmudsko. Ha, oni so zvití kakor kača, toda v tem Vitoldu so našli svojega mojstra. Križarji se ga bojé, ker nikomur ni znano, kaj on namerava storiti. »On nam je izročil Žmudsko,« govore v kapituli, »ali s tem drži neprestano meč na našem vratu. Ako izusti samo jedno besedo,« pravijo, »pa je vstaja gotova!« Taka je tudi resnica. Jaz moram oditi na njegov dvor. Morda se dobi prilika, da se ž njimi spoprimem na turnirju, vrhu tega pa sem čul, da so ondi ženske tako krasne kakor angelji.«

»Omenili ste, gospod, da pride poljski kralj v Plock?« ga vpraša duhovnik Kaleb.

»Da. Naj se pridruži Zbišek kraljevemu dvoru. Veliki mojster si hoče pridobiti za-se kralja ter mu ničesar ne odbije. Vedite, da ob času potrebe nihče ni pokornejši od Križarjev. Naj se torej pridruži Zbišek njegovemu spremstvu, in naj se kolikor mogoče najglasnejše pritožuje o križarskih krivicah. Drugače ga zaslišijo, ako bode pri kralju in pri krakovskih vitežih, ki so slavni in proslavljeni med svetom in med vitežtvom.«

»Izvrsten svet. Pri samem svetem križu, to je izboren svet!« zakliče duhovnik.

»Dà!« pritrdi de Lorche. »Ali ugodnih priložnostij se tudi ne bo manjkalo. Čul sem v Marburgu, da hočejo ondi prirediti gostije in turnirje, kjer se

hočejo zamejni vitezi poskusiti s poljskimi. Tako ima na priliko dospeti tudi vitez Jan iz Aragonije, ki je največji izmed vseh krščanskih vitezov. Ali še ne veste tega? Saj je že poslal iz Aragonije svojo rokavico vašemu Zavišu, da ne bodo govorili po dvorih, da se še nahaja kdo drugi njemu enak na svetu.«

Prihod gospoda de Lorche in njegov razgovor sprebudi Zbiška iz bolester njegove otrplosti, ki ga je tlačila, tako, da je radovedno poslušal njegove novice. Jana iz Aragonije je poznal po imenu, kajti takrat je bil vsak vitez dolžan poznati imena vseh proslavljenih bojevnikov, in slava aragonskih vitezov ter zlasti onega Jana je bila razširjena po vsem svetu. Nijeden vitez mu ni bil kos na turnirju in Mavri so zbežali pri samem pogledu na njegovo orožje. Sploh je bilo razširjeno mnenje, da je prvi junak v vsem krščanstvu.

Spomin nanj je sprebudil v Zbišku bojno viteško dušo in jel ga je izpraševati z največjo radovednostjo.

»On je torej pozval na dvoboj Črnega Zaviša?«

»Že je preteklo leto od tega časa, kar je poslal svojo rokavico, in mu je Zaviš vrnil svojo.«

»Torej Jan iz Aragonije pride gotovo?«

»Al! pride gotovo, to še ni znano, toda čuje se, da pride. Križarji so ga že davno pozvali k sebi.«

»Daj mi Bog, da bom vse to videl!«

»Bog daj!« reče de Lorche. »In ako bo Zaviš zmagan, kar se utagne lahko zgoditi, pa bo to velika čast zanj, da ga je izzval sam Jan iz Aragonije, kakor tudi za ves vaš narod.«

»Bomo videli!« reče Zbišek. Jaz pravim samo jedno: »Bog mi daj, da bom videl vse to!«

»Tudi jaz želim to.«

Vendar njuna želja se to pot še ni imela izpolniti, kajti stare krönike omeujajo, da dvoboj Zaviša

Gorico. Deček je močan, nosi bel slammik s črnim trakom, temno plavo obleko, črne nogavice in ravno take čevlje; je brez dežnika in brez sredstev. Ako kdo kaj o njem ve, je uljudno naprosen, da takoj sporoči roditeljem v Gorico, Via Morelli 36, da ga pridejo iskat.

Oddelok vojaškega veteranskega društva v Kamnjah priredi dne 12. t. m. javno plesno veselico v Potocah (pri Rebku) na dveh plesnih prostorih. Oba prostora hoteta javna do 7. ure zvečer. Komad 20 vin. Od 7. ure do polnoči bo eden plesni prostor rezerviran za gg. društvenike in vabljene goste. Čisti dohodek bo za društvene namene. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Slovenska Čitalnica v Del. Vrtojbi priredi v nedeljo dne 5. t. m. veselico s plesom in igro, pri kateri sodeluje moški zbor „pevskega in glasb. društva“ iz Gorice in „pevskega društva“ iz Št. Andreja. Med posameznimi točkami v sporeda in pri plesu svira vojaška godba iz Gorice. Veselica se vrši v prostorih gostilne v „Gradu“. Začetek točno ob 4. uri pop. Posebnih vabil se ne razposilja. Vstopnina: k veselici 40 vin., sedeži I. vrste 40 vin., II. vrste 20 vin. — Plesni venček obsegajoč 6 kom. stane 1 krono. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Dela pri bohinjski železnici. — Kakor znano, je prevzela delo od Gorice do Kanala tvrdka Sard-Lenassi & C. Ta dela bo vodil inženir Sard sam. Dela že kakih 50 delavcev, ki se petajo s prvimi predpripravami za redno delo, ki prične, kakor čujemo, že prihodnji teden.

Gerški peki so zborovali v sredo popoldne v občinski dvorani, kakih 20 po številu, ter so ustanovili društvo pekov. Zborovali so namreč samo gospodarji. Predsednikom je bil izvoljen Peter Tomasini, podpredsednikom pa Karol Draščik; v odbor je voljenih še 5 členov in 5 namestnikov. Vstopnina se je določila na 10 K, letni prispevek na 16 K za prvo kategorijo in 12 K za drugo. Predsedoval je magistratni podtajnik dr. Trevisan.

Iz Mirna nam poročajo, da priredi na gradu nad Mirnom zaseben pevski zbor drevi slavnosten večer v proslavo sv. Cirila in Metoda z bakljado, kresom, umetnimi ognji, petjem itd.

Spomenica tržaškemu škofu. — Odposlanci vseh župnij dekanata pazinskega, pičanskega in kršćansko-čepičkega so predložili tržaškemu škofu Naglu povodom njegovega obiska v Pazinu spomenico, ki nosi 50 podpisov ter je datirana s 30. jun. t. l. V tej spomenici čitamo: Še v početku XVII. veka v vsej škofiji koperski so bile le tri župnije, v katerih je obstajalo latinsko bogoslužje, dočim je bilo v vseh ostalih slovensko. To nam potrja koperski škof Nardini, rodom Padovanec, v svoji „Corografia ecclesiastica di Capodistria“.

A če je bilo tako v onem delu Istre,

kateroga je vladala beneška republika, tem bolj se mora smatrati to kakor obstoječe za ostali del Istre, ki ni spadal pod ta vpliv.

Ako je potem v nekaterih naših cerkvah radi pomanjkanja slovenskih, zlobno roko uničenih bogoslužnih knjig, radi pomanjkanja potrebnega pouka v glagolskih pismenih svecenikom, ali radi nemarnosti teh poslednjih, da bi se sami poučili — deloma ali povsem izginilo slovensko bogoslužje: ali se more trditi radi tega, da je narod ali da so dotične cerkve izgubile od vsikdar pristojega jim prava?!

Taki trditvi bi se protivila krščanski vzgojena vest. Če kdo ni v stanu, da bi vršil svojo pravico, o tem se ni smeti smatrati, da se je odrekel pravice.

A v takem položaju se nahajajo skoro vse cerkve sirom Istre, kajli pri vseh — z malimi izjemami — je tekem časov zmanjkalo slovenskih bogoslužnih knjig, ne da bi se bili činitelji, poklicani v to, potrudili, da bi poskrbeli nove.

Na tej okolnosti se hoče v naši deželi okoristiti oni živeli, ki dela na narodno uničenje našega ljudstva, in hoče radi tega, da mu povsodi iztrga njegov jezik in mu usili svojega.

Cerkvena oblast z najnovejim prizadevanjem svojim, da bi čim več skrčila in omejila slovensko bogoslužje, postavila se je v službo naših narodnih nasprotnikov.

O tem prizadevanju si mi ne moremo misliti, da je navdahneno od Boga in po Bogu, ampak od neprijateljev Njegovih in cerkve Njegove.

Ali hoče cerkvena oblast, da bomo tudi njo pristevali med neprijatelje našega naroda? Ako želi tako, potem naj nadaljuje na začetem potu; ali potem bo ona odgovorna pred Bogom za vse pohujšanje, ki navstane v dušah naših!

V trdni nadi, da ima biti cerkev naša mati vseh narodov, se zatekamo sedaj k Vaši Presvellosti s preponižno prošnjo:

1. Da se zavzamete pri kongregaciji za obrede za odpravo odredbe od 5. avgusta l. 1898;

2. da bode našemu narodu in po tem tudi vsem našim cerkvam pripoznano in vzdrževano slovensko bogoslužje.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletijeva in Kürnerjeva.

Priloga. — Današnji „Soči“ smo priložili prilogo lekarne g. K. Germana k „crnom orlu“ v Belovaru na Hrvaškem.

Rogaški „Styria-vrelec“
zdravilna voda proti
zelodnim oteklinam in krču, Zdravniško
„Bright“-ičnemu vnetju obistji, priporočeno!
kataru v požiralniku in jabolčniku,
zelodnemu in črevesnemu kataru,
kislej scalne „dlathezi“,
sladkorni scalni driski,
Izvrstni zaprtju,
zdravilni vspehi! jetrnim boleznim.

s proslavljenim Janom iz Aragonije se je izvršil še le nekoliko let pozneje v Perpignanu, kjer je v navzočnosti cesarja Zigmunda, papeža Benedikta XIII., kralja aragonskega in mnogih knezov in kardinalov, Zaviš Črni iz Garbova s prvim vdarcem svojega kopja vrgel svojega nasprotnika s konja in ga tako sijajno zmagal.

Sedaj pa sta se Zbišek in de Lorche veselila v svojih sreih, ker sta si mislila, da bosta videla znamenita viteška dela tudi takrat, ako Ivan iz Aragonije ne bi mogel priti, ker je v poljski kraljevini bilo mnogo junakov, ki so le nekoliko zaostajali za Zavišem, med križarskimi gosti pa se je dalo dobiti mnogo francoskih, angleških, burgundskih in italijanskih vitezov, ki so bili pripravljeni, spoprijeti se z vsakim.

„Čuj!“ reče Zbišek gospodu de Lorche. „Meni je dolgčas po stricu Matijeu ter ga moram kmalu odkupiti. Radi tega odrinem jutri v Plock. Toda, čemu naj ti ostaneš tukaj? Ker si že moj suženj, pojdi z menoj, pa boš videl dvor in kralja.“

Hotel sem te baš že prositi za to!“ odvrne de Lorche, „ker sem že davno želel, videti vaše viteze, in vrhu tega sem slišal, da so gospe pri kraljevem dvoru podobne bolj angeljem nego bivalcem te solzne doline.“

„Nekoliko poprej si rekel to o Vitoldovih dvornicah“ omeni Zbišek.

VIII.

Zbišek si je že sam očital v duši, da je bil v svoji bolečini pozabil na strijca; ker pa je bil navajen hitro izvršiti to, kar je odločil, sta odšla takoj naslednjega dne z gospodom de Lorche v Plock. Pota ob meji niti za časa največjega miru niso bila varna pred roparji, katere so jemali celo Križarji pod svoje pokroviteljstvo, kar jim je očital rezko kralj Jagiello. Navzlic

vsem pritožbam, ki so prihajale v Rim, navzlic grožnji in strogim kaznim so obmejni komturji dovoljevali svojim ljudem pogostoma, da so se pridružili razbojnikom; odrekli so se vseh teh, ki so bili tako nesrečni, da so padli v poljske roke, pač pa so dajali zavetje vsem onim, ki so se vračali s plenom in z jetniki, in to ne le v svojih vaseh, marveč tudi v svojih gradovih.

V take roparske roke so padli pogostoma popotniki in obmejni prebivalci, zlasti še otroci bogatih ljudi, katere so radi lovili zaradi odkupnine. Vendar naša dva mlada viteza, ki sta imela s seboj izdatno spremstvo dobro oboroženih služabnikov, sta dospela brez vsake nezdode v Plock, kjer ju je takoj pri vhodu čakalo prijetno razočaranje.

V krčmi sta našla Tolima, ki je bil jeden dan poprej došel semkaj. Ali zgodilo se je to tako, ker je križarski starosta v Lubavi začel, da se je posrečilo poslancu, ko je bil napaden nedaleč od Brodnice, skriti del odkupnine, ter ga je zato odposlal v ta gradič komturju s priporočilom, naj ga prisili pokazati, kje je shranil ta denar. Tolim je uporabil to priložnost ter zbežal. Ko sta se viteza žudila, češ, da se mu je to tako lahko posrečilo, jima je pojasnil o zadevo tako-le:

„Vsega tega je kriva njihova lakomnost. Brodnški komtur mi ni hotel dati straže, samo da se ne bi razglasila novica o denarju. Morda sta se dogovorila z ljubavskim komturjem, da si hočeta razdeliti denar, ker sta se bala, da bo treba izdatno svoto odposlati v Marburg, ali pa da bo treba oddati vse bratoma von Baden. Za to mi je dal za spremljevalca samo dva človeke: jednega zanesljivega „knehta“, ki je moral veslati z menoj preko Drvenice, in nekakega pisarja. Njemu je bilo samo za to, da bi nas nihče ne

Razgled po svetu.

Križa v Avstriji. — „Fremdenblatt“ govori o avstrijski krizi in pojasnjuje, da je Koerberjev kabinet podal ostavko le z ozirom na spremembo položaja na Ogrskem, posebno pa radi načina odtegnjenja vojne predloge. Dosle so tu v poštev obveze avstrijske vlade v parlamentu, kakor tudi mogoče posledice, ki bi mogle vsled tega nastati iz takega stanja stvari za odnošaje v Avstriji. Poskusi, da bi se drugačne povode podtaknilo avstrijski krizi, so preveč v nasprotju z vsemi vidnimi dejstvi. Krona v kratkem odloči.

Ministrski predsednik Körber je bil 2. t. m. ob 1. uri popoldne sprejet od cesarja v posebni avdijenci. Ta avdijenca je v zvezi z ministersko krizo in sicer je z ozirom na cesarjevo potovanje v Ischl brezdvomno, da prinese odločitev. Kot zagotovljeno se smatra, da ostane sedanje ministerstvo provizorično in sicer do jeseni na krmilu, potem pa odstopi, kot zagotovljeno se pa tudi smatra, da odstopi minister Rezek vsaj prav v kratkem. Rezek je imel dolge pogovore s Pacakom, Kramarjem in Straskim.

Mladečoški poslanci so izdali jako ostro izjavo, v kateri imenujejo pretečeno zasedanje bankerot dr. Körberja. Med Čehi se ne bo našla nobena stranka, ki bi se umaknila nemškemu terorizmu, ki ne dovoli tako opravičene in kulturelne zahteve, kakor je drugo češko vseučilišče in tako umevne in postavne pravice, kakor je češki notranji uradni jezik. Ako se celo najde uradno ministerstvo, ki pravi, da se ne more ničesar zgoditi „brez vzajemnega sporazumljenja“, je za Čeha konec potrpežljivosti.

Novi ban. — Banom na Hrvaškem je mesto izstopivšega Khuena imenovan grof Teodor Pejačević, sin pokojnega hrvaškega bana. Grof Teodor Pejačević se je rodil v Nasicah v Slavoniji in je sedaj star 52 let. V hrvaškem saboru je šele dve leti. Zatrjuje se, da je silno bogat. Bil je veliki župan oseške županije in se je kakor tak izkazal zelo energičnega. On je bil navdušen pristaša bivšega bana, grofa Khuen-Hedervaryja. Spljetsko „Jedinstvo“ trdi, da se v njegovi hiši govori izključno madjarski. Vsi njegovi uslužbenki so Madjari.

§ 14. — 30. pr. m. izdani državni zakonik prinasa cesarsko naredbo z dne 29. junija glede nadaljnega pobiranja davkov ter glede pokritja državnih potrebščin v dobi od 1. julija do 31. decembra 1903.

Velika Ciril-Metodljeva veselica v Trstu. — Združena odbora moške in ženske podružnice sv. Cir. in Met. v Trstu javljata, da bo v nedeljo 5. t. m. ob 4¼ pop. pri sv. Jakobu velika vrtna veselica na korist družbe sv. Cir. in Met. Sodelujejo pevska društva iz Trsta.

„Vesna“ na Dunaju, Hrvatski in slovenski dijaki upodabljajočih nmetnosti na Dunaju smo si ustanovili letos svoje društvo

z imenom „Vesna“. Društvo je popolnoma nepolitično; edini namen mu je: negovati hrvaško in slovensko umetnost, in to v najširjem pomenu besede. — Navduševati se hočemo za domačo umetnost s predavanji na društvenih shodih, razpisavati hočemo društvene konkurenčne nagrade za to ali ono umetniško delo, in po možnosti si nabaviti društveni arhiv. V ta arhiv pridejo v prvi vrsti vse skice in studije v hrvaškem in slovenskem narodnem slogu. S pomočjo tega arhiva nam bo mogoče izdati scasoma tudi kako delo v hrvaškem in slovenskem narodnem slogu. Nabaviti si hočemo dalje tudi društveno knjižnico, ki bo obsegala seveda v prvi vrsti umetniške knjige. Da pokažemo narodu svojemu vspeh tega delovanja, bomo prirejali po mogočnosti umetniške razstave v domovini. Te bodo obsegale vse stroke upodabljajoče umetnosti: slikarstvo, kiparstvo, ornamentiko, moderno arhitekturo, umetno vezenje itd. Slednjic smo si stavili v dolžnost tudi moralno in gmotno podpiranje hrvaških in slovenskih dijakov upodabljajočih umetnosti. — Začetek je storjen. Brez vsake ovire so se nam potrdila uposlana pravila. Predno nam je pa mogoče priti do dejanskim izvrševanjem svojim namenov, moremo imeti v prvi vrsti denarnih sredstev v to svrhu. — Zato se obrača doli podpisani odbor do hrvaškega in slovenskega naroda s prošnjo, naj podpira v kar največem številu z denarnimi pripomočki mlado „Vesno“! Za odbor: Aleksander Šantel, t. č. predsednik. Svetoslav M. Peruzzi, t. č. tajnik. Pripomnja: Dunajski naslov: III. Marsergasse 14. — Za počitnice: Florijanska ul. 20. Ljubljana. Vilhelm Sever, blagajnik.

Določitev kvote po cesarju. — „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo ročno pismo do dr. Koerberja, s katerim se določajo prispevki obeh polovic monarhije za skupne stvari. Ker namreč ni došlo do sporazumljenja v zmislu zakona od 21. decembra 1867, določa cesar sam kvoto za dobo od 1. julija 1903. do 30. junija 1904. in sicer 66⅔ od sto za kraljevstvo in dežele zastopane v državnem zboru, in 33⅓ od sto za dežele ogrske krone.

Jan Hus. — Jutri in pojutrišnjem se bodo vršile v zlati Pragi velike svečanosti. Položijo temeljni kamen spomeniku mojstra Jana Husa, slavnega moža, češkega reformatorja, ki je umrl v boju za svoje prepričanje, za svobodo in napredek. Hus je bil mučenik za sveto stvar, mož čistega življenja, ki se ni bal svojih zatrateljev, in prestal smrt v prepričanju, da umre za sveto stvar. Slavnost bo velikanska, ker Čehi bodri ime Hus ter jih navdušuje. Vse teknuje, da zadobi slavnost čim večji obseg ter bo tim impozantnejša. — Slava Husu!

Ogerska. — Khuenova vlada je bila sprejeta v zbornici poslancev tako, kakor se malokatera. Galerije so bile natlačene. Po resitvi nekaterih formalnosti so vstopili v zbornico člani novega kabineta in zavzeli svoja

videl. Zato smo odšli na noč, in vi veste, da je ondi meja blizu. Dali so mi v roke hrastovo veslo... Nò, in po milosti božji se nahajam sedaj v Plocku.“

»Vem! Ali ona dva se nista vrnila?« vpraša Zbišek.

Prijazen smehljaj razvedri resno Tolimovo lice. »Saj Drvenka se steka v Vislo,« reče. »Kako bi se mogla vrniti proti vodi? Križarji ju najdejo še le v Torunju.«

»Čez trenutek pa, obrnivši se k Zbišku, dodá: »Jeden del novcev mi je ugrabil ljubavski komtur, toda oni del, ki sem ga skrnil pri napadu, sem oddal vašemu oroženoscu, da ga je shranil, ker on stanuje v gradu pri duhovniku, kjer je denar mnogo bolj varen, nego pri meni v krčmi.«

»Torej je moj oroženosec tukaj v Plocku? Kaj dela tukaj?« vpraša Zbišek začuden.

»Ko je pripeljal Siegfrieda, je odšel z gospodičino, ki je bila v Sphovem, in sedaj je dvornica tukajšnje kneginje. Včeraj mi je to rekel.«

Ali Zbišek, ki je bil po Danuškini smrti tako pogrezen v svojo bolečino, da ni v Spihovu vprašal po nikaki reči in ničesar ni vedel, se je spomnil še le sedaj, da je bil Čeh poslan naprej s Siegfriedom. Pri spominu nanj se mu je stisnilo srce od tuge in želje po osveti.

»Resnica!« je dejal. Ali kje je sedaj oni rabelj? Kaj se je zgodilo z njim?«

»Ali vam ni povedal tega duhovnik Kaleb? Siegfried se je obesil, in vi ste jezdili mimo njegove gomile.«

Nekaj časa je vladala tišina.

(Dalje pride).

mesta. Ko se je vsedel minister za Hrvatsko Tomazič, je skočil kvisku poslanec Pichler, ki si je zapomnil njegove besede o madjarščini kot armadnem jeziku, ter mu zaklical nekaj nerazumljivih besed. Čuli so se klici: „Živio ban, živio Tomazič!“ — Ministerski predsednik grof Khuen hoče govoriti, toda opozicija provzroči tak vihar, da dolgo ne more pričeti. Slednjic pozove predsednika, naj prebere in enovanja nove vlade, ličoč se pisme. Vihar se je ponovil, ko so se prebrale besede: „Dano na Dunaju“ in pa pismo glede ministra za Hrvatsko. — Grof Khuen je nato pričel razvijati svoj program, v katerem je pojasnil zadevo glede vojaške predloge, napovedal delo do bližnjih počitnic: načrt o vojskih novicah, budžetni provizorij in pa redni proračun. V jeseni se prične razprava o nagodbi in trgovinskih pogodbah. V drugem delu govora pravi Khuen, da hoče stati njegova vlada na temelju člena 12. zakona iz leta 1867, v zadevi vojskih predlogov vprejme v polnem obsegu izjavo prejšnje vlade in hoče visoko dvigati zastavo liberalizma, ki bo vlado vodil pri vsem njenem delu. Viada bo poznala le ogerske državljane in ogerski jezik, skušala dognati finančno negotovo s Hrvatsko in skrbeti za ravnotežje v državnem gospodarstvu. — Mej posameznimi očitavki tega njegovega govora je opozicija uprizorila nepopisen šum in vrišč. Najbolj glasni in nemirni so bili poslanci Barabas, Polonyi in Ugron. Čuli so se kaj malo laskavi klici: „Goljufani smo! Prevarali ste nas! Nazaj v Zagreb! Mi vas ne potrebujemo! Tu ni Zagreb! Proč z njim! Odstopite raje prej ko slej! Dokler popolno ne ne umaknete vojne predloge, ne dobite ne proračuna in nobenega vojaka!“ Mej tem pa opozicionalci zbijajo z rokami in nogami, krčijo pesti in se dvigajo s sedežev. Ko je Košut skušal pomiriti razgrajče in se je razgovarjal s Tomazičem, so klicali le-temu: Sedite! — Minister je moral opetovano prekiniti svoj govor in nekoč prenehati celih 10 minut.

Ogerska deželna bramba (honved) dobi topništvo? — „Budapesti Hirlap“ poroča, da se Ogram kmalu uredni njih najsrčnejša želja ter dobe pri deželni brambi tudi topništvo. To je baje zadnji vseh Fejervaryjevega ministromanja. S tem bo ogerska deželna bramba popolna ter za vsako vojno sposobna.

Socialni demokratje v pruskem državnem zboru. — Vodja zmernih socialnih demokratov, Edvard Bernstein, se poteguje v svojem listu, naj socialni demokratje kot druga najmočnejša stranka zahtevajo svojega zastopnika v predsedstvu, češ, da ne more ugledu socialnih demokratov škodovati, ako pri gotovih prilikah, kakor je običaj, posetijo poglavarja države. Radikalni socialni demokratje se izrečejo najbrže proti temu nasvetu, ker nočejo priti v dotiko s cesarjem, ki jih je tako hudo užalil.

Klerikalni izgredi. — Klerikalci v Strassburgu so zaradi poraza pri volitvah uprizorili proti protestantom in židom velike demonstracije. Židovske trgovine so naskočili s kamni. Miriti je moralo vojaštvo. Nad protestanti in židi so klerikalci proglasili bojko.

Prodajalnica

z mešanim blagom dobro upeljana se odda ali v nakup ali v najem. Vpraša naj se pri Avg. Dolenc-u v Ajdovščini.

Wilhelmov zeljiščni sok

že dolgo let priljubljen

sok proti kašlju

1 steklenico K 2.50,

poštni zavoj — 6 stekl. K 10

(franka za vsako avstro-ogersko pošto razpoliža)

Fran Wilhelm, lekarnar

c. kr. dvorni zalagatelj

v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

V znak pristnosti je na omotu grb občine trg Neunkirchen (dovel cerkva).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatelj direktno.

Mala vila

v kateri je sedaj gostilna in kavarna s pokritim kegljiščem pripravna za mali hotel, se proda prav po ceni. Kupec naj se oglase pri lastniku h. št. 147. v Ajdovščini.

S. 342

Dražbeni oklic.

Podpisano županstvo odda dne 20. t. m. v obč. pisarnici zidanje nove obč. hiše (obč. dom.) na ponudbeni dražbi od 11.—12. ure (dopold.) Ponudniki naj vlagajo svoje postavno kolekovane ponudbe opremljene z 10% varščino na tuk. županstvo.

Načrti in pogoji se lahko ogledajo v tuk. pisarnici.

Županstvo v Št. Andrežu,

2. junija 1903.

Župan: **Andr. Lutman.**

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmence, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krašič

krojaški mojster v Vrtni ulici št. 26.

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Ima bogato zalogo vsakovrstnega blaga za vse letne čase in vsak stan. Gotove oblike lastnega izdelka kakor tudi površne suknje itd. Cene zmerne.

Ravnokar mi je dospel sveže raznovrstno blago za nastopno pomladno sezono.

Izdelke iz lastnega blaga jamčim!

Naznanilo.

Podpisana godba si svoja naznanjati bratskim Sokolskim društvom, slavnim Čitalnicam, bralnim in veteranskim društvom, požarnim brambam, slovenskim mladeničem - prirediteljem javnih plesov, da preskrblja veselice in plesne zabave z različnim programom in plesnimi izbranimi komadi.

Naš učitelj je glasbeno izšolan g. Anton Höning iz Gorice. Nahaja se tukaj pri nas drugi oddelek godbe, o katerem kroži vest, da ima tudi učitelja, kar pa moramo tukaj javno povedati da ni res.

V slučaju potrebe je godba preskrbljena tudi z plesnimi deskami po nizki ceni. Prosimo vse one, ki bi rabili o priložnosti godbo, naj se blagovolijo obrniti bodisi pismeno ali ustmeno na odbor telovadnega društva „Sokol“ v Prvačini ali do podpisanega.

V Prvačini, 23. junija 1903.

„Sokolska“ godba v Prvačini.

Ivan Gregorič, vođa.

Posestvo

v bližini Šempeterske postaje pri Gorici v obsegu 10 njiv dobro obdelane zemlje (veliki nasadi s sadnim drevjem) z velikim stanovanjem in gospodarskim poslopjem

se prodá takoj.

Pismene ponudbe je pošiljati na naslov: M. A. 33 na upravništvo „Sočec“.

Razglas.

Županstvo Tolmin na Goriskem je ustanovilo mesto občinskega zdravnika z letno plačo 1600 kron. Z ozirom na pričetek zgradbe bohinske železnice, oziroma ustanovitev centrale stavbenega podjetništva v Tolminu, razpisano je to mesto. Dotične prošnje naj se vložijo pri podpisanem županstvu do 31. julija t. l.

Županstvo v Tolminu na Goriskem

dne 20. junija 1903.

Župan: **Gaberščik**

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, delmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpoliža po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od št. troy naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorac.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. dec. 1902:

Deleži: a) podpisani	K 943.300.—
b) vplačani	305.874.50
Dana posojila	1.248.171.07
Dopolnilni zaklad	244.139.23
Vloge	912.745.25

Christofle & Co.

c. in kr. dvorni založniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Teško posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst

(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbira najboljših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje izvirnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime Christofle.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji bodo sprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega leta 1903-1904 dne 15. julija ob 9. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglase v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov dne 12. julija med 9. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prinesó krstni list in obiskovalno izpričevalo. Pristojbine ni plačati nobene, kakor je tudi pouk brezplačen.

Vnanji učenci se lahko oglase k sprejemnim izpitom tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

Ravnateljstvo mestne nižje realke.

V Idriji, dne 30. junija 1903.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 23. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

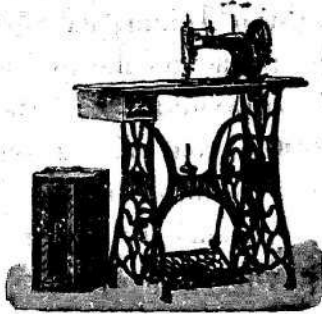
Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K=129.025. — Hranilne vloge 1.479.006 70. — Posojila 1.443.030 10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 68.050 90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Pfaff-ovi šivalni stroji

se najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno ni ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se pelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 30-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravni za umelno vezenje (recamirenje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno Jarači se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio** števil. 1
SAUNIG & DEKLEVA.

Popravilnica šivalnih strojev, dvoceles Nunska ulica 14.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Frizgalnice za sadjno drevje z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadjno drevje z natanjko namerjeno petrolmešanico,

svetilnice na acetilen da se ulove leteči hrošči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje s diferencialnim pritiskom,

stroje za drobitenje stiskalnice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot

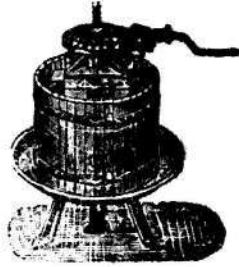
zbiralnike (triere), mlatilnice, vitalo (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

Ig. Neller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Rimske toplice v Tržiču

(Montalconc)

in blatne kopelji

prporočane po najboljših zdravnikih proti bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskim boleznim itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masaža«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštnine prosto

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
 Most št. 249. — (Česko).

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristani kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovaška obrtna zadruga«

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobi a se zastoj in franko v Schwannon-Apoteke, Frankfurt a. M.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanil, praje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venel. — Mašne knjižice.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih in trgovih ter na deželi. 2 35 - 8

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“⁶⁶
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vseskozi slovensko-narodno upravo.
 Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica števil. 7.

Priporoča toplo sorojakom svojo zalogo modnega blaga:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebsčine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozorja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznano najboljih modercev vsake cene.

Za birmance

in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Protokol. tvrdka

Lucijan Kovačič

pri Sv. Luciji

naznanja s tem častitim obrtnikom in trgovcem Soške, Idrijske in Baške doline, da je otvorila svojo veliko zalogo pristnega tropinca, ovsa, koruze, moke in vsakovrstnega kolonijalnega blaga, ter bo vse to razprodajala na debelo po najnižjih konkurenčnih cenah, ki ne presežejo nikdar Gorških tržnih cen na debelo. — Izvršuje vsako naročilo točno in kulantno; pri večjih naročilih prevaža blago na zahtevo tudi na dom. — Priporoča se naklonjenosti svojih domačinov.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom povištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega povištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dotedanje trgovino povištva tvrdke Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Dobi se povsod:

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: **Humbert Bozzini -- Gorica.**